

Павло Самойленко , Ольга Білоус, м. Чернігів

Засоби та способи діагностики якості професійно-методичної підготовки майбутніх учителів хімії

Творчим колективом кафедри хімії ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка за завданням Міністерства освіти України згідно наказу № 285 від 31.07.1998 р. “Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою” був розроблений проект освітньо-кваліфікаційної характеристики вчителя хімії освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст". При розробці цієї характеристики нами враховувалися структура та функції педагогічної діяльності (Н.В. Кузьміна, О.І. Щербаков та інші).

Ураховуючи різноманітність видів і етапів здійснення вчителем хімії навчально-виховної діяльності в загальноосвітній школі, були визначені виробничі функції та типові задачі діяльності, які в свою чергу обумовили складання системи професійно-методичних умінь (із зазначенням виду та рівня їх сформованості).

Уміння формуються в навчальному процесі і передбачають відповідний зміст навчання. Це, з одного боку, дозволило визначити змістовні модулі освітньо-професійної програми підготовки вчителя хімії (в методичному аспекті), з другого – обґрунтувати доцільність відповідних засобів діагностики якості професійно-методичної підготовки спеціаліста.

Незаперечним для об'єктивного контролю є використання стандартизованих тестів. Зважаючи на багатоваріантність навчальних програм з хімії для середньої загальноосвітньої школи, різноманітність методичних підходів до засвоєння учнями хімічних знань і умінь (залежно від рівня пізнавальної діяльності школярів та ін.), нам видається пріоритетним використання засобів діагностики, орієнтованих на суб'єктивну інтерпретацію показників якості вищої освіти (комплексні кваліфікаційні завдання (ККЗ), випускна робота, дипломна робота).

Аналогом комплексного кваліфікаційного завдання при діагностиці

ступеня засвоєння складної діяльності є ситуаційний тест. Як і ККЗ, ситуаційні тести містять завдання, призначені для вирішення проблемних ситуацій, що притаманні майбутній діяльності вчителя хімії.

СИТУАЦІЙНИЙ ТЕСТ 1

Зміст виробничої функції: "Організаторська"

Назва типової задачі діяльності: "Організація навчального процесу".

У випадку, якщо переважна більшість учнів допускає помилки у визначенні ступеня окиснення елементів в солях оксигеновмісних кислот, краще застосувати метод ...

А) розповідь; Б) пояснення; В) самостійну роботу.

Перед розглядом навчального матеріалу про окисно-відновні реакції вчителю необхідно:

1) нагадати учням про основні способи визначення ступеня окиснення елементів у сполуках; 2) провести фронтальне опитування учнів; 3) організувати самостійну роботу учнів.

Тоді буде забезпечено успішне формування в учнів:

а) основних понять: окисник, відновник, окиснення, відновлення, окисно-відновні реакції; б) умінь складати рівняння окисно-відновних реакцій на основі електронного балансу; в) експериментальних умінь.

Запропоновані засоби діагностики якості професійно-методичної підготовки майбутніх учителів хімії були використані нами при проведенні іспитів, а також на лекціях та практичних заняттях з методики навчання хімії. Дані тестування корелюють з результатами традиційних форм педагогічного контролю та оцінювання знань та вмінь. Ці завдання можуть бути рекомендовані до використання в навчально-виховному процесі як ефективний засіб діагностики якості підготовки майбутніх фахівців.